

Yttrande över Skolverkets redovisning av uppdraget gällande naturbruksprogrammet (Dnr 2015:1247).

Sammanfattning av SLU:s synpunkter

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) har inte tillfrågats om synpunkter på Skolverkets redovisade uppdrag, men har ändå valt att lämna ett kort remissvar.

Sammanfattningsvis anser SLU

- att beslut avseende förslagen om naturbruksprogrammet bör invänta den statliga utredningen ”En attraktiv gymnasieskola” (Dir. 2015:31),
- att förändringarna som föreslås får så långtgående konsekvenser att det inte går att överblicka och utreda dem på remisstiden som stått till förfogande, framför allt bör fler remissinstanser tillfrågas,
- att förslagen på ett mycket olyckligt sätt begränsar naturbrukselevernas framtida yrkesval.

En attraktiv gymnasieutbildning för alla

SLU vill inledningsvis uppmärksamma på ”En attraktiv gymnasieutbildning för alla” (Dir. 2015:31). Utredningen ska vara klar i juni 2016, och har bland annat i uppdrag avseende yrkesprogrammen att:

*”undersöka om det inom vissa yrkesområden finns behov av att erbjuda elever i gymnasieskolan större möjligheter att också läsa in **särskild behörighet** till högskolan, och om så är fallet, föreslå hur detta kan bli möjligt, (...)*

*-analysera om det behöver vidtas åtgärder för att gymnasieskolans nationella program fortlöpande ska kunna anpassas till **förändringar på arbetsmarknaden och i samhället**, och vid behov föreslå sådana åtgärder” (...)*

SLU anser att Skolverkets förslag går i direkt motsatt riktning mot ovan beskrivna intentioner. Det är, enligt SLU:s uppfattning, inte rimligt att Skolverket presenterar långtgående försämringar för eleverna på naturbruksprogrammet innan denna utredning är slutförd, i synnerhet inte som urvalet av remissinstanser är begränsat och konsekvenserna för eleverna är bristfälligt analyserade. Enligt Skolverkets egen statistik är det 47 procent av eleverna som uppnår grundläggande högskolebehörighet, vilket är betydligt högre än medelvärdet för yrkesprogrammen.

Remisstiden och urvalet av remissinstanser

Remisstiden är tre veckor på dessa förslag som innebär en omfattande förändring av naturbruksprogrammet. Det har inte varit möjligt för SLU att i detalj överblicka konsekvenserna av dessa ändringar avseende vilka behörigheter som är möjliga att uppnå. Med tanke på hur antagningssystemet är utformat med olika kvotgrupper, fördelningen av platser dem emellan, och meritpoäng behöver detta utredas mer ingående.

SLU ställer sig frågande till att varken Universitets- och högskolerådet (UHR) eller någon högskola eller universitet har tillfrågats som remissinstans.

SLU har tagit del av den remiss som Kungliga skogs- och lantbruksakademien (KSLA) utarbetat. Det är ett omfattande och väl formulerat yttrande som också det ifrågasätter Skolverkets förslag på flera punkter. SLU ställer sig bakom KSLA:s yttrande i sin helhet.

Elevernas övergång till högre studier

Utöver vad som framförs av KSLA, vill SLU framhålla att naturbruksprogrammet är en viktig rekryteringsbas, inte bara till SLU:s korta yrkesutbildningar (t.ex. hippolog, skogsmästare, lantmästare och djursjukskötare). Även de längre yrkesutbildningarna rekryterar från naturbruksprogrammet (t.ex. agronom, jägmästare, veterinär). I tider av urbanisering är dessa elever en värdefull tillgång i undervisningen då de tillför praktiska perspektiv i naturbruksfrågor som är relevanta då SLU:s själva verksamhetsidé är det hållbara brukandet av naturresurser.

Statistiken om övergången till högre utbildning ger vid handen att ungefär lika många elever från NB som börjar på SLU varje år, börjar på någon annan högskola eller universitet. Här vill SLU peka på att UHR har ett omfattande uppdrag om att främja breddad rekrytering till högre utbildning. Elever på NB som läser vidare på högskolan, oavsett utbildning, bidrar till en ökad mångfald då de i förhållandevis hög utsträckning har föräldrar utan akademisk utbildning och de kommer även från skolor i delar av landet där övergångsfrekvensen är lägre än genomsnittet.

Det borde inte vara Skolverkets roll att på detta sätt försvåra och begränsa framtida yrkesval för eleverna på naturbruksgymnasierna, särskilt inte som en annan myndighet samtidigt har ett uppdrag att bredda rekryteringen till högre utbildning.

Den nya programstrukturen

Skolverkets förslag innebär en omfördelning mellan kurser som är valbara och kurser som är specifika för respektive inriktning. Det betyder att inriktningarna blir smalare samtidigt som elevens möjlighet att göra egna val, t.ex. för att uppnå särskild behörighet, inom programmet minskar avsevärt.

SLU noterar särskilt att formuleringar i examensmålen föreslås ändras så att de avgränsar inriktningarna på ett sätt som ligger nära kortsiktiga önskemål som SLU känner väl igen från vissa delar av respektive bransch. Särskilt gäller det inriktning skog, där de nuvarande examensmålen skrivningar om jakt, fiske och naturbaserad turism helt har försvunnit. SLU ifrågasätter förslaget att omvandla den skogliga inriktningen från en mer allsidig utbildning om skogen som naturresurs till en ren maskinförarutbildning. Att på detta sätt stryka en växande näring ur examensmålen för naturbruksprogrammet är inte någon bra och tidsenlig lösning. SLU:s bedömning är att det varken gagnar eleverna, söktrycket till denna utbildning, den skogliga näringen eller för den delen landsbygdsutvecklingen.

Detta ärende har beretts i samråd med vicedekanerna för samtliga SLU:s fakulteter. Beslut har fattats av prorektor Karin Holmgren efter föredragning av Kristina Julin.

Karin Holmgren

Kristina Julin

Kopia för kännedom

Näringsdepartementet
Utbildningsdepartementet
Universitets- och högskolerådet
SLU:s samlade studentkårer, SLUSS

Bilaga

Remissvar från Kungliga skogs- och lantbruksakademin